

РЕШЕНИЕ

№ 536

гр. Сливен, 08.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СЛИВЕН, IV СЪСТАВ, в публично заседание на девети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Петя В. Петрова - Светиева

при участието на секретаря Пенка М. Стоянова
като разгледа докладваното от Петя В. Петрова - Светиева Гражданско дело
№ 20222230100052 по описа за 2022 година

Производството е образувано по предявени положителни установителни иски с правно основание чл. 124 от ГПК, във вр. с чл. 422, ал. 1 от ГПК и чл. 415, ал. 1 във вр. чл. 422, ал. 1 и сл. от ГПК във вр. чл. 417 ГПК за установяване съществуване на вземане, за които кредиторът е поискал издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 от ГПК, връчена на длъжника, който в предоставения му срок е депозирал възражение.

С исковата си молба ищцовото дружество "Ти Би Ай Банк" ЕАД, предявявайки искиви претенции срещу ответника твърди, че последният дължи на ищцовото дружество главница в размер на 16038,64 лева, представляваща неизплатено парично задължение по предоставен банков кредит по Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година, ведно със законна лихва от 16.07.2021 година до изплащане на вземането, договорна (възнаградителна) лихва от 15.01.2021 година до 28.05.2021 година в размер на 3 349,52 лева, обезщетение за забава от 15.01.2021 година до 30.06.2021 година в размер на 260,33 лева въз основа, на което има издадена заповед № 1290/21.07.2021 година за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК и изпълнителен лист от 21.07.2021 година по ЧГД № 3113 по описа на СлРС за 2021 година.

На 12.05.2020 година „ТИ БИ АЙ БАНК“ ЕАД е сключило Договор за потребителски кредит № 7001206999 с ответника ИВ. Ж. М.. На основание сключения договор ищцовото дружество е предоставило сума в размер на 16540,45 лева. В чл. 7, ал.1 от Договора е посочен размера на предоставения кредит, като към него не са сключвани застраховки и не са начислявани допълнителни такси. Сумата в размер на 16 540.45 лева била преведена за погасяване (рефинасиране) на предходно негово задължение по договор № 7001180648 по

релевирано от длъжника искане в приложено заявление за рефинансиране на задължение (Приложение 7). Съгласно чл.7, ал.2 от Договора, останалата част от средствата по кредита се превеждали от Кредитора по банкова сметка на Потребителя. Общото крайно задължение по Договора (чл.10 от Договора) възлизало в размер на 37 572.02 лева, която сума била разсрочена на 48 погасителни месечни вноски - 47 вноски в размер на 782.75 лева, ведно с последна изравнителна в размер на 782.77 лева. Уговореният между страните лихвен процент, с който се олихвява предоставеният кредит, изразен като годишен лихвен процент в размер на 48.22 % (чл. 9, ал.1 и ал.2 от Договора). Кредитополучателят имал задължение да върне на месечни вноски, всяка включваща 2 /два/ компонента: главница и договорна лихва.

Твърди се, че длъжникът преустановил предвидените в Договора плащания, съответно е пропуснал да погаси три последователни месечни вноски, съгласно описания в него погасителен план, а именно вноски с падежи 15.01.2021 година, 15.02.2021 година, 15.03.2021 година. Предвид гореизложеното и съгласно чл. 16, т.2 от Договора, възникнали предвидените предпоставки за обявяване на предсрочна изискуемост на задължението.

В Договора била уредена автоматична предсрочната изискуемост върху непогасеното задължение на клиента при неплащане на три поредни месечни вноски (осн. чл. 16, ал. 2 от Договор за потребителски кредит). Въпреки това бил направен опит да бъде уведомен ответника за настъпилата предсрочна изискуемост на кредита. Разпоредбите на чл. 25.8 до чл. 25.11 (вкл.) от Договора за потребителски кредит сочили за съгласие между страните, че взаимната кореспонденция следва да се изпраща на адреса за контакт, посочен в договора. Това се явявало постоянния и настоящ адрес на ответника. Според чл. 25.10 от Договора при промяна на адресите за кореспонденция и контакти страните са длъжни да уведомят за това в писмен вид. Доказването, че дадено писмо е изпратено до посочения адрес е в тежест на страната, която е изпратила писмото. Ищцовото дружество разполагало с писмен документ, според който уведомлението за предсрочна изискуемост е адресирано до адреса на кредитополучателя, посочен в процесното съглашение, като постоянен и настоящ. Видно от приложената обратна разписка за доставка на пратка (Приложение 5), длъжникът е търсен на посочения в договора за потребителски кредит адрес, където на 28.05.2021 година лично е получил волеизявлението на кредитора.

Твърди се, че кредитодателят е предприел всички възможни действия и е уведомил длъжника за настъпилата предсрочна изискуемост. В конкретния случай предсрочната изискуемост е настъпила на 28.05.2021 година, поради неплащането на три поредни месечни вноски: 15.01.2021 година, 15.02.2021 година, 15.03.2021 година. След тази конкретна дата длъжникът е загубил възможността да погасява месечно и цялото вземане на кредитора от 16 038.64 лв. - главница и 3 349.52 лв.- договорна лихва е станало незабавно и предсрочно изискуемо.

От съда се иска да постанови решение, с което бъде признато за установено, че ответникът дължи на ищцовото дружество сума в общ размер на 19648,49 лв., от който неизплатена главница в размер на 16038,64 лева, представляваща неизплатено парично

задължение по предоставен банков кредит по Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година, ведно със законна лихва от 16.07.2021 година до изплащане на вземането, договорна (възнаградителна) лихва от 15.01.2021 година до 28.05.2021 година в размер на 3 349,52 лева, обезщетение за забава от 15.01.2021 година до 30.06.2021 година в размер на 260,33 лева.

Претендират се разноси, както в заповедното производство, така и в исковото производство.

В законоустановения срок от ответника е депозиран отговор, с който се излага, че предявения иск е допустим, но неоснователен и недоказан.

Твърди се, че между ответникът и ищцовото дружество са възникнали правоотношения по договор за потребителски кредит по чл.9 и сл. ЗПК.

Съгласно чл. 9, ал.1 ЗПК договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Съгласно чл.10, ал.1 ЗПК договорът за потребителски кредит се сключва в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора.

Излага се още, че договорът за потребителски кредит обаче, е недействителен поради неспазване на императивните изисквания, залегнали в чл.10 ал.1 и чл. 11, ал. 1, т. 9а ЗПК- за посочване на методиката за изчисляване на референтния лихвен процент съгласно чл. 33а от ЗПК.

Така, в процесния договор, кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютни стойности на лихвения процент по заема, ГПР на заема и годишното оскъпяване на заема. Липсвала обаче ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира посочения в договора ГПР/. Съобразно разпоредите на ЗПК, Годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Тоест, в посочената величина следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които длъжникът ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. ГПР е величина, чийто алгоритъм е императивно заложен в ЗПК и приемането на методика, налагаща изчисляване на разходите по кредита по начин, различен от законовия е недопустимо /в материалноправен смисъл /.

Излага се, че в конкретния случай, не са представени и подписани от кредитополучателя общи условия към договор за потребителски кредит. В процесния договор за кредит било посочено, в чл.9.1 от него е, че годишния лихвен процент е 48,22 %.

В чл. 10 от същия е посочен и ГПР и 49,5 %.

Съобразно разпоредите на ЗПК, Годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Тоест, в посочената величина следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които длъжникът ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение.

В конкретния случай, в процесния договор за кредит, яснота досежно посочените обстоятелства липсвали. Посочен е лихвен процент по заема /който е фиксиран/, както и годишно оскъпяване по заема, но не се изяснява как тези стойности се съотнасят към ГПР по договора. ГПР е величина, чийто алгоритъм е императивно заложен в ЗПК и приемането на методика, налагаща изчисляване на разходите по кредита по начин, различен от законовия е недопустимо /в материалноправен смисъл /. Тези съставни елементи остават неизвестни и на практика, така се създават предпоставки кредиторът да ги кумулира, завишавайки цената на ресурса.

Кредитното правоотношение между страните се явява недействително и на основание чл. 22, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК и като такова не е в състояние да породи присъщите за този тип сделка правни последици.

Съобразно нормата на чл. 23 ЗПК, при недействителност на договора за кредит, длъжникът дължи да възстанови на кредитора чистата стойност на предоставения финансов ресурс. Договорът съдържа нищожни клаузи, определящи годишен лихвен процент и годишния процент на разходите, тъй като надвишават трикратния размер на законната годишна лихва на БНБ.

Тези елементи са елемент на задължителни договорни реквизити, което влече нищожност на договора като цяло.

В отговора на исковата молба се излага, че е налице трайноустановена практика на Върховен касационен съд на Република България, която посочва добросъвестния и съответстващия на добрите нрави /като ограничение на свободата на волята/ предел на волята на страните за заплащане лихва, а именно: три пъти размера на законната лихва.

Липсата на добросъвестност при определяне клаузите на процесния договор от страна на ищцовото дружество, води до значително неравновесие между правата и задълженията на страните, тъй като определената надбавка от 49 пункта над договорения лихвен процент е необосновано висока, поради което клаузите на чл.9.1 и на чл.10 са неравноправни и като такава са нищожни съгласно чл. 146, ал.1 ЗЗП.

От съда се иска да постанови решение, с което да се отхвърлят изцяло предявените от ищцовото дружество положителни установителни иски като неоснователни и недоказани.

В съдебно заседание ищцовото дружество не се представлява от пълномощник, но по делото е постъпило становище, с което се поддържат исковите претенции и се моли за уважаването им. Претендира за присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът в съдебно заседание не явява, но се представлява от пълномощник, който моли за отхвърляне на исковите претенции като неоснователни, по съображенията подробно развити в отговора на исковата молба и представената по делото писмена защита.

От събраните по делото доказателства, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

На 12.05.2020 година между "Ти Би Ай Банк" ЕАД и ИВ. Ж. М. е сключен Договор за потребителски кредит № 7001206999. Изискването на чл. 11, ал. 1, т. 7 от Закона за потребителския кредит са изпълнени, чрез отразяване в Договора на общия размер на кредита и условията за усвояването му.

В чл. 7, ал. 1 от Договор за потребителски кредит № 7001206999 е определен общ размер на потребителския кредит от 16540,45 лева.

Сумата в размер на 16 540.45 лева е преведена за рефинансиране на предходно задължение по договор за потребителски кредит № 7001180648/26.03.2020 година въз основа на заявление за рефинансиране на задължение, подадено от ИВ. Ж. М. на 12.05.2020 година.

Съгласно чл.7, т. 1 от Договора по кредита не са начислявани застрахователни премии, както и еднократна такса за оценка на риска.

Съгласно чл. 9, т. 1 от Договора ползваният кредит се олихвява с годишен лихвен процент в размер на 48.22 % при ГПР от 49,5% (чл. 10 от Договора). Общото крайно задължение по Договора (чл.10 от Договора) възлиза на 37 572.02 лева, която сума е разсрочена на 48 погасителни месечни вноски, от които 47 вноски в размер на 782.75 лева и последна изравнителна в размер на 782.77 лева. Кредитополучателят е поел задължение да връща сумата на месечни вноски, всяка включваща компонентите главница и договорна лихва.

ИВ. Ж. М. преустановил плащанията, предвидени в Договора, като не е заплатил три последователни месечни вноски, съгласно договорения погасителния план, а именно вноски с падежи: 15.01.2021 година, 15.02.2021 година и 15.03.2021 година и съгласно чл. 16, т. 2 от Договора са възникнали предвидените в него предпоставки за обявяване на предсрочна изискуемост на задължението.

Видно от приложената обратна разписка за доставка на пратка, длъжникът на 28.05.2021 година лично е получил волеизявлението на кредитора за обявяване на предсрочната изискуемост на кредита.

По данни на експертното заключение размерът на незаплатените месечни вноски по процесния Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година е 19388,16 лева, от които главница в размер на 16038,64 лева и договорна лихва в размер на 3 349,52 лева.

Въз основа на подадено от ищцовото дружество заявление е образувало ЧГД № 3113 по описа на СлРС за 2021 година и по реда на чл. 417 от ГПК срещу ответника е издадена заповед № 1290/21.07.2021 година за изпълнение на парично задължение въз основа на

документ по чл. 417 от ГПК и изпълнителен лист от 21.07.2021 година за осъждането на ИВ. Ж. М. да заплати на ТИ БИ АЙ Банк” ЕАД сумата 16038,64 лева, представляваща неизпълнено задължение по Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година, ведно със законна лихва от 16.07.2021 година до изплащане на вземането, сумата 3 349,52 лева, представляваща договорна (възнаградителна) лихва за периода от 15.01.2021 година до 28.05.2021 година, сумата 260,33 лева, представляваща обезщетение за забава от 15.01.2021 година до 30.06.2021 година, както и сумата 542,97 лева, представляваща общият размер на разноски по заповедното производство, от които 392,97 лева заплатена държавна такса и 150,00 лева присъдено юрисконсултско възнаграждение.

Въз основа на издадените заповед за изпълнение на парично задължение и изпълнителен лист е образувано изпълнително дело № 1073/2021 година по описа на ЧСИ Павел Георгиев № 837.

Заповедта за изпълнение е връчена на ответника ИВ. Ж. М., който е депозирал в предоставения му срок възражение по чл. 414 от ГПК. В указания срок с разпореждане № 7309/24.11.2021 година заявителят по заповедното производство е предявил настоящите положителни искиви претенции.

Към завеждане на исковата молба в съда на 07.01.2022 година, както и към приключване на съдебното дирене липсват доказателства за настъпили обстоятелства, водещи до отпадане отговорността на ответника по Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година.

Горната фактическа обстановка съдът прие за безспорно установена след преценка поотделно и в съвкупност на всички събрани по делото писмени доказателства, които са допустими, относими и безпротиворечиви. Даде вяра на експертното заключение, представено от вещо лице в чиято компетентност и добросъвестност съдът не се съмнява.

Установеното от фактическа страна мотивира следните правни изводи:

Предявените положителни установителни искиви претенции с правно основание чл.124, ал.1 във връзка с чл. 422, ал. 1 от ГПК са допустими, а разгледани по същество са основателни и като такива следва да се уважат предвид следните съображения.

За да бъдат уважени предявените искиве, е необходимо по делото да бъде установено наличието на определените в закона предпоставки: валидно облигационно отношение между ответника ИВ. Ж. М. и ТИ БИ АЙ БАНК ЕАД - Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година, размера на този кредит, както и че същият е усвоен, настъпването на изискуемост на кредита, уговорената с него възнаградителна лихва, както и нейният размер за процесния период.

В настоящия случай, от събраните по делото доказателства безспорно се установява наличието на валидна облигационна връзка между ищеца и ответника, за сумата от 19648,49 лева въз основа на Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година, като главницата по договора е била надлежно усвоена от ответника/кредитополучател и не е била възстановена в уговорените между страните срокове и към момента. От изложената

фактическа обстановка е видно и прието за безспорно установено, че ИВ. Ж. М. е преустановил плащанията, предвидени в Договора, като не е заплатил три последователни месечни вноски, съгласно договорения погасителния план, а именно вноски с падежи: 15.01.2021 година, 15.02.2021 година и 15.03.2021 година и съгласно чл. 16, т. 2 от Договора са възникнали предвидените в него предпоставки за обявяване на предсрочна изискуемост на задължението, за което длъжникът на 28.05.2021 година лично е надлежно уведомен.

Размерът на незаплатените месечни вноски по процесния Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година е 19388,16 лева, от които главница в размер на 16038,64 лева и договорна лихва в размер на 3 349,52 лева.

Така по несъмнен начин се установява, че са налице условия за ангажиране отговорността на ответника за коментираното в изложението по-горе неизпълнение за заплащане на главница, договорна лихва и обезщетение за забава.

За да мотивира този краен извод докладчикът приема за несъстоятелни възражения за недействителност на процесния договор, за наличие на неравноправни клаузи, тъй като при извършената проверка досежно валидността му не е констатирано наличието на клаузи, противоречащи на императивна правна норма.

Предвид изложеното, следва да се постанови решение, с което да се признае за установено, че ответникът дължи на ищеца сумите, за които по ЧГД № 3113 по описа на СлРС за 2021 година е издадена Заповед № 1290/21.07.2021 година за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК и изпълнителен лист от 21.07.2021 година.

По правилата на процеса на ищеца се следва присъждане на направените по настоящото дело разноски в размер на сумата 882,56 лева, съобразно представен списък по чл. 80 от ГПК. Направените в заповедното производство разноски не се включват в коментираното последно присъждане, тъй като са предмет на изпълнителния лист, който предвид настоящото произнасяне продължава да е годно изпълнително основание. Противното разбиране би означавало, двойно присъждане, следствие на което би се стигнало до недопустимо неоснователно обогатяване. Разрешението за разноските, дадено с Тълкувателното решение в случая е неприложимо, тъй като в настоящия казус се касае за връчена на длъжника при условията на чл. 47, ал. 5 от ГПК заповед за изпълнение по чл. 417 от ГПК.

Ръководен от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВАНЕ ЗА УСТАНОВЕНО, че ИВ. Ж. М. с ЕГН: ***** от с. Т**** **ДЪЛЖИ** на „ТИ БИ АЙ Банк“ ЕАД, ЕИК: 131134023, със седалище и адрес на управление гр.София, ул. „Димитър Хаджикоцев“, № 52-54 следните суми, за които по частно гражданско дело № 3113 по описа на СлРС за 2021 година е издадена Заповед № 1290/21.07.2021 година за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.

417 от ГПК и изпълнителен лист от 21.07.2021 година, а именно:

- сумата **16038,64 лева** /шестнадесет хиляди тридесет и осем лева и шестдесет и четири стотинки/, представляваща неизпълнено задължение по Договор за потребителски кредит № 7001206999/12.05.2020 година, ведно със законна лихва от 16.07.2021 година до изплащане на вземането;

- сумата **3 349,52 лева** /три хиляди триста четиридесет и девет лева и петдесет и две стотинки/, представляваща договорна (възнаградителна) лихва за периода от 15.01.2021 година до 28.05.2021 година;

- сумата **260,33 лева** /двеста и шестдесет лева и тридесет и три стотинки/, представляваща обезщетение за забава от 15.01.2021 година до 30.06.2021 година;

- сумата **542,97 лева** /петстотин четиридесет и два лева и деветдесет и седем стотинки/, представляваща общият размер на разноски по заповедното производство.

ОСЪЖДА ИВ. Ж. М. с ЕГН: ***** от с. Т**** **ДА ЗАПЛАТИ** на „ТИ БИ АЙ Банк“ ЕАД, ЕИК: 131134023, със седалище и адрес на управление гр.София, ул. „Димитър Хаджикоцев“ № 52-54 сумата **882,56 лева** /осемстотин осемдесет и два лева и петдесет и шест стотинки, представляваща разноски, направени по настоящото гражданско дело.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд - Сливен в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Сливен: _____